

Ehli Sünnet'in İmamı

Ahmed Rıza Han'ın ﷺ Hayatı

Allâme Abdülhay el-Kettâni

رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى

TERCÜME

Bilâl İlkinci

دار الإفتاء يوسف النبهاني

لِلنَّشْرِ وَالتَّوْضِيحِ وَالتَّرْجُمَةِ

IMAM YUSUF EL-NEBHÂNÎ YAYINEVİ

Ehli Sünnet'in İmamı

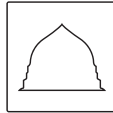
Ahmed Rıza Han'ın ﷺ Hayatı

Allâme Abdülhay el-Kettâni

رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى

TERCÜME

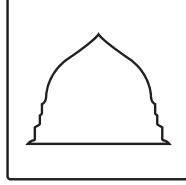
Bilâl İlkinci

كَلَامُ الْإِمَامِ الْيُوسُفِ النَّبْهَانِيِّ

لِلنَّشْرِ وَالتَّوْزِيعِ وَالتَّرْجُمَةِ

IMAM YUSUF EL-NEBHÂNÎ YAYINEVİ

دار الإفتاء
للنشر والتوزيع والترجمة

İMAM YUSUF EL-NEBHÂNÎ YAYINEVİ

Birinci Baskı

H. 1440 | M. 2018

Tüm hakları mahfuzdur.

Bu risaleyi tashih (kontrol) edip emeđi geçen

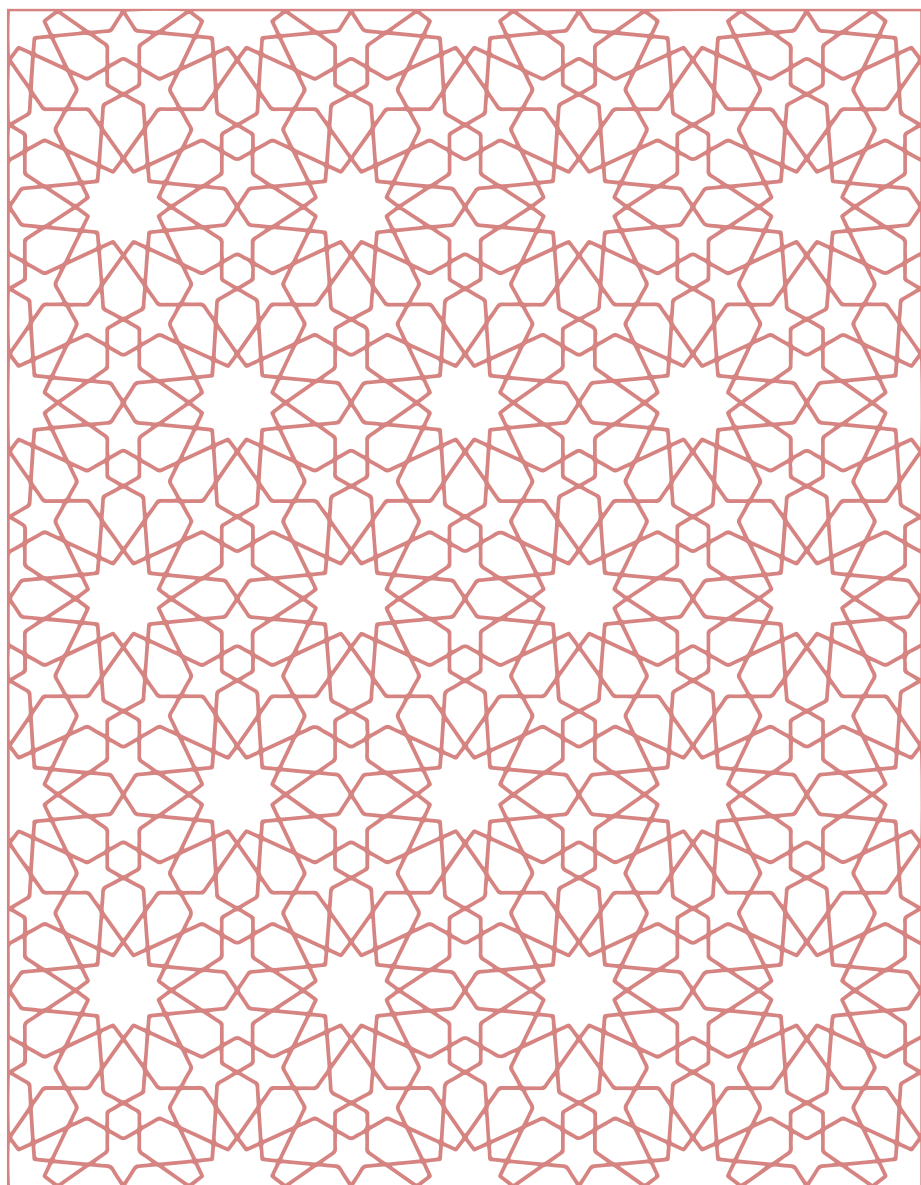
Muhammed Bilal Hocaefendi'ye teŐekkürlerimizi arz ederiz

Bu kitabın bütün yayın hakları İmam Yusuf el-Nebhani Yayınevi'ne aittir. Yayınevimizin yazılı izni olmaksızın kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, kopya çekilemez, çoğaltılamaz ve yayınlanamaz.

İ Ç İ N D E K İ L E R

Mukaddime	1
Terceme-i Hayatı	5
Kadiri Tarikatında ki Silsilesi	9

M U K A D D I M E

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Bütün hamdler âlemlerin Rabbi olan Allâh'a ﷻ mahsustur. Salât ve Selâm hazreti Muhammed Mustafâ'nın ﷺ ve onun pâk âlinin ve ashâbının ve onlara tâbi olanların üzerine olsun.

Bu risalenin içindeki bilgiler Seyyid Abdülhay el-Kettâni'nin “*Edaü'l-Hak el-Farz*” (Farz olan hakkın edası) kitabından alınmıştır.

Seyyid Abdülhay el-Kettâni 1883 yılında Fas'ta doğdu. Soyu Hazreti Hasan'a ﷺ dayanan âlim ve mutasavvîf bir aileye mensuptur. Yirminci asrın büyük âlimlerinden biridir. Kendi zamanında ne arkadaşlarından ne de hasımlarından ilmi münâkaşaya cesaret eden olmamıştır. Fas'ın nice meşhur âlimler yetiştiren Karaviyyin üniversitesinde daha ergenlik çağındayken en üstün rütbe olan 'âlimlik' rütbesine ulaşmıştır. Sonraki yıllarda aynı üniversitede hocalık yapmıştır. Bizzat önünde diz çöküp, okuduğu ve icâzet aldığı âlimlerin dışında birde islam dünyasının çeşitli yerlerindeki hadis âlimleriyle de onlardan mükatebe (yazışma) yoluyla yaklaşık 500 tane icâzet almıştır. İçinde bulunduğu zamanın âlimlerinin icmâsı (ittifak) ile ansiklopedik bir bilgiye sahip olan bir allâmedir. Özellikle Hadis ilminde râsih (derin) bir bilgiye sahip olan bir allâmedir.

Ümmete 130'a yakın faydalı eserler bıraktı, özellikle Türkçe'ye çevirilen “*et-Terâtibül İdâriyye*” (Hazreti Peygamber'in yönetiminde Sosyal Hayat ve Kurumlar I-III) adlı eseri sahasında önemlidir.

İmam Ahmed Rıza Han kimdir?

Yıl 1856. Hindistan'ın Bereyli şehrinde dünyaya gelmiştir. Annesi sâliha bir hanım olup Babası Mevlana Naki Ali Han zamanın sâlih ve meşhur âlimlerindendir. Akli ve nakli ilimleri babası ve dedesinden tahsil edip henüz 14 yaşını doldurmadan icâzet almıştır ve devrin büyük âlimi olan babası kendisine fetva verme icazeti vermiştir. Henüz gençlik çağında olan İmam Ahmed Rıza Han hazretleri verdiği fetvaları yazılı olarak babasına tashih (doğrulama) ettiriyor, lakin bir müddet sonra muhterem babaları diyor ki: “Artık fetvaları bana tashih ettirmene gerek yok”. İmam Ahmed Rıza Han hazretleri bu ânı bir mektubunda şöyle zikrediyor: “Efendim ve babam Naki Ali Han, 14 Şaban Hicri 1286 yılında bana fetva verme yetkisiyle şereflendirdi. Ve ben o vakit henüz daha ondört yaşımı doldurmamıştım”. Ayrıca islami ilimlerin dışında özel hocalardan matematik, tıp ve coğrafya tahsil etmiştir. Özellikle hanefi mezhebinde derin bir âlimdi.

İlk hac ibadetini Hicri 1290 (M. 1873) yılında babasıyla beraber eda ederken tavaf sırasında Mescid-i Haram'ın Şafii imamı Hüseyin ibni Salih kendisini görür ve der ki: “Vallâhi! Bu alında Allâh'ın nurunu görüyorum”. İmam

Ali Rıza Han hazretlerinden hac ile ilgili yazdığı risalesini Urduçaya tercüme etmesini talep eder ve İmam Ahmed Rıza Han hazretleri bu ricasını geri çevirmez. Mekke-i Mükkerreme'de zamanın büyük hadis âlimi Seyyid Ahmed ibni Zeyni Dehlân ile tanışır ve kendisinden Kütübü Sitte'den rivayetleriyle beraber icâzet alır. Ahmed Rıza Han hazretleri islamî ve fen ilimlerinde mahir bir zat olup şöhreti yayılmaya başladı.

Hicri 1323 (M. 1905) yılında ikinci kez hacca gider ve Mekke-i Mükkerreme'de bulunan âlimler kendisine hürmet ederler ve ondan hadis, fıkıh ve çeşitli ilim dallarından icazet talep ederler. Bu dönemde gümüş ve altının kullanımdan kaldırılıp banknotların yerini alması sebebiyle kendisinden fetva talep edilir. Bu talep üzerine kendisi bu konu hakkında bir risale kaleme alır ve bu risalenin ismini "*Kiflül-Fakihi'l-Fâhim fi-Ahkâmı Kırtâsî'd-Derâhim*" verir.

İmam Ahmed Rıza Han ehli Sünnet yoluna çok sıkı bağlıydı ve vehâbi fırkasıyla çok mücadele edip ilmi reddiyeler yaptı. Onlara kalemiyle ilmi reddiyelerle mücadele etmeyi düstur edindi. Kendisinden şöyle naklediliyor: "Şu üç şeyin sevgisiyle rızıklandırıldım:

1. Her şeyden önce, herşeyden önemli, herşeyden yüce ve herşeyden kıymetli olan husûsan Peygamber efendimizi ﷺ ve umûmen bütün Peygamberlerin yollarını müdafa ve muhafaza etmektir. Her bir zelil vehabinin dil uzatmasından, zira Peygamberler hakkında

ileri geri konuşmaya çalışan her bir varlık kim olursa olsun bizim gözümüzde değersiz ve aşağılıktır.

Şayet Rabbim kabul ederse bu benim gücümün yettiğidir. Ve ben hüsnü zan ediyorum ki Rabbim bunu benden kabul edecektir. Bir Hadis-i Kudsîde Allâh ﷻ şöyle buyuruyor: “Ben kulumun zannı üzereyim”.

2. Bundan sonra İslâm dînine davet eden çağırان bidat ehli olan kimselerin ifsad edici olduklarını beyan sadedinde onlara ilmî reddiyeler yapmak üzere cevap vermek.
3. Sonra takatim yettiğince açık ve sağlam olan Hanefi mezhebinde fetva vermek bana sevdirildi”.

Ahmed Rıza Han hazretlerinin 2 erkek, 5 kız çocuğu olmuş. Oğulları Hamid Rıza Han ve Mustafa Rıza Han kendi yolundan giderek birer âlim olmuşlardır. İmam Ahmed Rıza Han hazretleri 1921 yılında vefat etti ve Hindistan'ın Be-reyli şehrine defnedildi.

Rabbim tarafımızdan kendisine Fevkat tecellileler (üstün dereceler) ihsan eyleyip bizleri de şefaathlerine nâil eylesin.

Bilâl İlkinci

21 Ekim 2018

İstanbul

T E R C E M E - İ H A Y A T I

Hadis ilminde Hafız derecesine ulaşmış büyük İmam Seyyid Abdülhay el-Kettâni “*Edaü'l-Hak el-Farz*” (Farz olan hakkın edası) isimli kitabında Tasavvuf da ki hocalarının terceme-i hayatlarını anlatırken şöyle zikretti:

“O (hocalarım)dan biri de çok kitap yazmada bir yıldırım gibi olan, kalemi ve üslubu akıcı, az ifadeyle çok mana ifade eden, islamın parlayan yıldızı, Allâme Ahmed Rıza Ali¹ Han el-Bereylevî el-Berekatî el-Hindîdir. Mekke-i Mükerrermede hac vazifesini eda ederken onunla karşılaştım.

Şöhreti büyük yazdığı kitaplar çoktur, karşılaştığım zamanda yazdıkları iki yüz cildi geçmişti. Bunların içinden el-“*El-Ataye'l-Muhammediyye mine'l-Fetava el-Rıdaviyye*”² [Radaviyye fetvalarından Muhammedi bağışlar] isimli fetvalar kitabı o zaman yedi cild idi³.

¹ Müellif İmam el-Kettâni, Ahmed Rıza Han'ın ismine Ali ismini ekledi ki bu İmam Ahmed Rıza Han'ın babası Naki Ali Han'a işaret ediyor. Rabbim her ikisine de rahmeti ile muamele eylesin.

² İmam Ahmed Rıza Han Fetvalarının toplamını “*El-Ataye'n-Nebeviyye fi'l-Fetava el-Rıdaviyye*” diye isimlendirmiştir. Bu fetvaların toplamı Urduca, Farsça ve Arapça dillerinde çeşitli kitap, risale ve fetvalardan oluşmaktadır. Bu kıymetli kitabında İmam Ahmed Rıza Han, Fıkıh, Hadis, Tefsir, Usul, Nahiv, Kelam, Tecvid gibi farklı ilimlerden birçok risaleleri ve meseleleri cem etmiştir.

³ Yeni baskısı 30 cild halinde basılmıştır.

Telif ettiği kitaplarından bazıları:

—“*İkametü'l-Kiyame ani't-Ta'ini fi'l-Kiyami li-Nebiyi't-Tihame*”⁴ [Tihame diyarı olan Mekkeli Peygamber efendimiz(in mevlidi için) ayağa kalkmak hakkında konuşup karalayanlara delil ispatı].

—“*İzakatü'l-Âsam li Münkir Ameli'l-Mevlid ve'l-Kiyam*”⁵ [Mevlidi ve (Mevlid için) Kıyâmı inkar edene cezasının tattırılması].

—“*Saltanatü'l-Vera fi-Melekut-i Kulli'l-Vera*”⁶ [Seçilmiş olan peygamber efendimizin bütün aleme olan saltanatı].

—“*et-Telattuf bi Cevabi Mesaili't-Tasavvuf*” [Tasavvuf hakkında şüphelerin giderilmesi/ele alınması].

İmam Ahmed Rıza han hazretleri tasavvuf ehlini, onların mezhebini çok desteklerdi. Peygamber efendimize ﷺ, onun ehli beytine ve ashabına ﷺ karşı muhabbeti çok idi.

Bundan sebep kendisine (Mustafa'nın kulu/kölesi) lakabını vermişti⁷.

⁴ Bu kitap Peygamber Efendimiz Sallallâhu Teâlâ Aleyhi ve Sellem'e tazim etmek için mevlid okunurken veya salatu selam getirilirken ayağa kalkmaya itiraz hakkında sorulan soruya cevap ve konu hakkında fetvalar içermektedir.

⁵ Bu kitap aslında İmam Ahmed Rıza Han'ın babası mütekellimlerin reisi İmam Naki Ali Han hazretlerine aittir. İmam Ahmed Rıza Han bu kitaba “*Reşaketü'l-Kelam fi Havaşi İzakati'l-Âsam*” ismini vermiştir.

⁶ Kitabın orijinal ismi şu şekildedir: “*Saltanatü'l-Mustafa fi Melekut-i Kulli'l-Vera*” Bu kitap maalesef kaybolmuştur. Alimlerimizin (kalan) mirasını koruyabilmeye Allâh ﷻ bizi muvaffak kılsın.

⁷ Hint diyarının müftüsü İmam Muhammed Ahter Rıza Han el-Ezheri el-Hanefî dedesinin terceme-i hayatında şöyle anlatır: Bazı insanlar

bu(kendisini böyle lakaplandırması)na itiraz ederler ve hoş karşılamazlar, onlardan şirk iddiasını ileri sürenler de var ama bu iddia da onların delilleri yoktur. Her kötü olduğunu zannettikleri bir meselede hemen şirkle itham etmektedirler ama böyle bir hakları yoktur. Nitekim Kur'an ve Sünnetten bir çok nasları kendi yanlış anlamaları hasebiyle inkar etmektedirler. Bu meselede de aynı adetlerini gösterdiler ve Allâh'ın helal kıldığı insanlara haram kıldılar şöyle ki, Rabbimiz ﷺ buyuruyor: “İçinizden bekarları, kölelerinizden ve cariyelerinizden salih/elverişli kişileri evlendirin” ve başka ayette Nebisine insanlara şöyle hitap etmesini emrediyor: “De ki: Ey o nefisleri aleyhine haddi aşmış bulunan kullarım! Allâh'ın rahmetinden ümitsiz olmayın!” Aşikardır ki ayette geçen Kullarım kelimesindeki mütekellim zamiri kelamın gelişi açısından Rasulullah'a dönmektedir. Eğer bu şirkse o zaman Allâh ﷻ Peygamberine şirk etmeye emrediyor!

Böylece çok açık ve net bir şekilde müslümanları şirkle itham edenler aslında farkına varmadan Allâh'ı ve Peygamberini şirkle itham ettikleri ortaya çıkıyor.

Buhari ve Müslim de geçen bir hadisi şerif de Peygamber Efendimiz ﷺ şöyle buyuruyor: “Bir Müminin sahip olduğu köle ve atından dolayı sadaka vermesi gerekli değildir.”

Ayrıca Buhari'de rivayet edildiği üzere Hazreti Hamza (içki haram kılınmadan önce) sarhoşken Efendimizin huzurunda siz sadece Efendimin köleleri değilmisiniz? dedi de Efendimiz ayıldıktan sonra ona imanını tazelemesini emretmedi. Hadisin tamamı için bakınız Buhari: 2375, Müslim: 985.

Bu zikrettiklerimizin de delalet ettiği gibi kişinin kendisini Allâh ﷻ dışında bir kişiye kulu kölesi şeklinde nispet etmesi şirk değildir eğer şirk olsaydı Efendimiz Hazreti Hamza'ya tövbe etmesini emrederdi.

İmam Ahmed Rıza Han hazretlerinin bu konuda (Peygamberin kulu/kölesi) diye isimlendirmesi hakkında fetva içeren müstakil bir risalesi vardır onu da “*Bezlûs-Safa li-Abdî'l-Mustafa*” diye isimlendirmiştir.

Bu yazdıklarımız da İmam Ahmed Rıza Han'ın risalesinde söylediklerinin bazı tasarruflarla beraber özetlenmiş halidir.

Şer'i ilimleri bana verdiği icazetinde hocalarının isimlerini zikrettiği Hint⁸ diyarı ve Hicaz⁹ bölgesindeki alimlerden aldı¹⁰. Ondan eski ve yeni, Kadirî ve bir kolu olan Berekatî tarikatından, Sühreverdî, Nakşibendî ve bir kolu olan Alâiyye tarikatlarından icazet aldım. Dört musafaha ile bana musafaha etti. El-Hadıriyye, El-Ceniyye, El-Ma'meriyye, El-Menamiyye.

8 Hint diyarındaki hocaları çok idi bunlardan bazıları

- İmam Mirza Gulam Kadir el-Bereylevi: İbtidai kitaplarını okudu. Bu zat sapkın görüşlü Kadiyaniliğin kurucusu Mirza Gulam Kadiyani'dir. Allâh onlara lanet etsin.
- Babası İmam Naki Ali Han: İslami ilimleri büyük ölçüde babasından tahsil etti.
- Şeyh Abdülâlî er-Ramefurî: ondan ilmi heyet dersleri aldı.
- Şeyh Seyyid Âlû'r-Rasul el-Mârehrevî: Kadiri tarikatında kendisine biat etti ve icazet aldı.

9 Hicaz bölgesinde ki hocalarından bazıları:

- Seyyid Ahmed b. Zeynî Dahlan: Mekke-i Mükerrerme Şafii müftüsü. Ondan Hac ferizasını yerine getirmek için çıktığı Haremeyn seferi esnasında Hadis ilimlerinden icazet aldı.
- Şeyh Abdurrahman Sirac: Mekke-i Mükerrerme Hanefi müftüsü.
- Şeyh Hüseyin b. Salih Cemelü'l-Leyl: İmamı Şafii'nin makamının imamı, Mescid-i Haram'ın vaizi, İmam Ahmed Rıza Han onunla ilk haccında (H. 1295) görüştü. Şeyh Hüseyin ondan çok etkilen-di ve "el-Cevheretü'l-Muzie" kitabını şerh etmesini istedi. İmam Ahmed Rıza kitabı iki günde şerh etti ve "en-Neyyiretü'l-Vezia fi-Şerhi'l-Cevhereti'l-Muzie" diye isimlendirdi.

10 İmam Ahmed Rıza Han'ın büyük oğlu İmam Hamid Rıza Han el-Bereylevi babasının icazetlerini bir risalede topladı ve "el-icazatü'l-Metine li-Ulemai Mekke ve'l-Medine" [Mekke ve Medine ulemasından sağlam icazetler] ismini verdi.

K A D I R I T A R I K A T I N D A
K I S I L S I L E S İ

Biz burada sadece bize icazet verdiği bir tane silsilesini zikrederek yetineceğiz:

- Seyyid Şah Âl-Rasul el-Ahmedi el-Mârehrevî¹¹.

- Ebu'l-Fazl Seyyid Âl-Ahmed Ecceh Miyan¹².

- Seyyid Şah Hamza¹³.

- Seyyid Âl-Muhammed¹⁴.

11 Âl-Rasul: Seyyid Âl-Rasul b. Âl-Berekat el-Mârehrevî Hicri 1209 yılında doğdu ve asrın büyük alimlerinden ilim aldı. Onlardan bazıları: Şeyh Abdülmacid el-Bedayunî, Şeyh Enver el-Feranci Mahallî ve Şeyh Muhaddis Abdülaziz ed-Dihlevî. Hicri 1296 yılında Mârehre de vefat etti.

12 Âl-Ahmed: Seyyid Ebü'l-Fazl Âl-Ahmed b. Hamza el-Mârehrevî. Hicri 1160 yılı Ramazan ayında doğmuştur. Ecceh Miyan: güzel Seyyid manasındadır “*Adâbü’s-Sâlikîn*” ve “*Divânü’ş-Şiir*” eserlerindedir. Hicri 1235 senesinde Mârehre de vefat etmiştir. Seyyid Şah Âl-Rasul’un amcasıdır.

13 Hamza: Seyyid Hamza b. Ebi'l-Berekat Âl-Muhammed el-Mârehrevî Hicri 1131 yılında doğmuştur. “*Kaşifü'l-Estar*” ve “*Fezû'l-Kelimat*” eserlerindedir. Hicri 1198 senesinde Mârehre de vefat etmiştir. Seyyid Ecceh Miyan’ın babasıdır.

14 Âl-Muhammed: Seyyid Ebü'l-Berekat Âl-Muhammed b. Bereketullah el-Mârehrevî. Hicri 1111 yılında Bilceram da doğmuştur. Hicri 1164 yılında Mârehre’de vefat etmiştir. Seyyid Şah Hamzanın Babasıdır.

- Sahibü'l-Berekât Şah Bereketullah¹⁵.
♥
- Seyyid Fazlullah el-Kalepevi¹⁶.
♥
- Seyyid Ahmed¹⁷.
♥
- Seyyid Muhammed¹⁸.
♥
- Şeyh Cemalü'l-Evliya el-Behânâ Nadir¹⁹.
♥
- Kâdı Ziyaüddin el-Yutavnavî²⁰.
♥

15 Bereketullah: Seyyid Bereketullah b. Eş-Şah Üveys el-Mârehrevî. Hicri 1070 yılında Mârehre'de doğmuştur. İslami ilimleri babasından Tahsil etmiştir. “İrşadü's-Salikin” ve “Tefsir-i Sure-i Fatiha” eserlerindedir. Hicri 1142 yılında Mârehre'de vefat etmiştir. Seyyid Âl-Muhammed'in babasıdır.

16 Fazlullah: Seyyid Mir Fazlullah b. Seyyid Mir Ahmed el-Kalepevi. Hicri 1111 yılında vefat etmiştir.

17 Ahmed: Seyyid Mir Ahmed b. Muhammed b. Ebi Said el-Haseni et-Tirmizi el-Kalepevi. Faziletli Alleme Efzal b. Abdurrahman el-İlahâbâdî'den ilim tahsil etmiştir. “Camiü'l Kelam” ve “Esmâül-Hüsna Şerhi” eserlerindedir. Hicri 1084 yılında Kalepi'de vefat etmiştir.

18 Muhammed: Seyyid Mir Muhammed b. Ebi Said b. El-Kalepevi. Hicri 1002 yılında Kalepi'de doğdu. Muhaddis İmam Yunus'dan rivayet etmiştir. “Tefsir-i Sure-i Fatiha”, “Tefsir-i Sure-i Yusuf” ve “Risaletü'l-Akaidi's-Sufiyye” eserlerindedir. Hicri 1071 yılında Kalepi'de vefat etmiştir.

19 Cemalü'l-Evliya: Cemalü'l-Evliya b. El-Mahdum Cehaniye. Hicri 973 yılında doğmuştur. Lakabı Kutbü'l-Aktab idi. Hicri 1047 yılında Cehaniyad'da vefat etmiştir.

20 Ziyaüddin: Ziyaüddin b. Süleyman el-Osmani. Hicri 925 yılında Leknev'de doğmuştur. Hicri 989 yılında Leknev'de vefat etmiştir.

- Şeyh Muhammed Bikhari Nizamuddin el-Kâri²¹.
❖
- Şeyh İbrahim el-İrcî²².
❖
- Bahaü'l-Milleti ve'd-Din²³.
❖
- Seyyid Ahmed el-Geylanî²⁴.
❖
- Seyyid Musa²⁵.
❖
- Seyyid Ali²⁶.
❖
- Seyyid Muhyiddin Ebu Nasr²⁷.
❖
- Kâdı İbni Salih Hibetullah²⁸.

21 Nizamüddin: Seyyid Muhammed Nizamüddin b. Seyfüddin el-Bikharî. Hicri 890 yılında Leknev'de doğmuştur. İlmîni zamanın kıraat alimlerinden olan babasından tahsil etmiştir. Yedi kıraat ile Kuran-ı Kerimi okurdu. Hicri 981 yılında Leknev'de vefat etmiştir.

22 İbrahim: Seyyid İbrahim b. Main b. Abdülkadir el-İrcî el-Hasenî. İrc şehrinde doğmuş Hicri 953 yılında Delhî'de vefat etmiştir.

23 Bahaüddin: Bahaüddin b. İbrahim b. Ataullah el-Ensarî eş-Şatırî el-Cündî. Serhend'de doğdu. “*Risaletün fi'l-Ezkari ve'l Eşğal*” eserlerindedir. Hicri 921 yılında vefat etmiştir.

24 Ahmed El-Geylani: Seyyid Ahmed b. Hasan el-Geylani. Hicri 853 yılında vefat etmiştir.

25 Musa: Seyyid Musa b. Ali. Hicri 763 yılında Bağdat'da vefat etmiştir.

26 Ali: Seyyid Ali b. Muhyiddin. Hicri 739 yılında Bağdat'da vefat etmiştir.

27 Muhyiddin: Seyyid Muhyiddin Ebu'n-Nasr Muhammed b. İmadüddin Ebî Salih. Hicri 656 yılında Bağdat'da vefat etmiştir.

28 Ebu Salih: Seyyid Abdullah Ebu Salih Nasr b. Tacüddin Abdurrezzak.

- Ebubekir Abdurrezzak²⁹.
❖
- İmam Ebu Muhammed Abdülkadir el-Geylanî³⁰.
❖
- Ebu Said el-Mahdemî³¹.
❖
- Ebü'l-Hasan el-Hekkarî³².
❖
- Ebü'l-Ferec et-Tarsusî³³.
❖

Hicri 562 yılında doğmuştur. Lakabı İmadüddindir (dinin direği). Hicri 632 yılında Bağdat'da vefat etmiştir.

29 Abdürrezzak: Seyyid Tacüddin Ebubekir Abdurrezzak b. El-Ğavs Abdulkadir el-Geylani. Büyük veli Abdülkadir Geylani hazretlerinin oğludur. Hanbeli mezhebinin fakihlerinden idi. Hicri 527 yılında doğmuş Hicri 603 yılında Bağdat'da vefat etmiştir.

30 Abdülkadir: Seyyid Ebu Muhammed Abdülkadir b. Ebi Salih b. Ebi Abdullah el-Geylani el-Hanbeli. El-Gavsü'l-Azam ve el-Bazü'l-Eşheb diye lakaplandırılmıştır. Genç yaşında Bağdat'a geldi. Ebu Said el-Mahzumî'den fıkıh tedrisatı aldı. Seyyid Abdülkadir Geylani Hazretlerinin Meşhur eserlerinden bazıları: “*et-Tarikü İllallâh*”, “*el-Fethu'r-Rabbani ve'l-Feyzu'r-Rahmani*” ve “*Fütuhül-Ğayb*”. Hicri 561 yılında Bağdat'da vefat etmiştir.

31 Ebu Said: Ebu Said el-Mübarek b. Ali b. El-Hüseyn el-Mahzumî. Hicri 442 yılında Bağdat'da doğdu. Bağdat'da Hanbeli mezhebinde kadılar kadısı idi. Hicri 513 yılında Bağdat'da vefat etmiştir.

32 Ebü'l Hasan: Ebü'l Hasan Ali b. Ahmed b. Yusuf el-Emevî el-Hekkarî. Hicri 409 yılında Hekkar'da doğmuştur. Lakabı Şeyhül-İslam idi. İmam Abdülkadir el-Kercî der ki: “Zühd ve fazilette Şeyhülislam el-Hekarî gibisini görmedim”. Hicri 486 yılında vefat etmiştir.

33 Ebü'l Ferec: Ebü'l Ferec Muhammed Yusuf b. Abdullah et-Tartusî. Tarsus'ta doğdu Fıkıh ve Hadis ilminde meşhur oldu. Hicri 440 yılında Bağdat'da vefat etmiştir.

- Ebü'l-Fazl Abdülvahid³⁴.
♥
- Eş-Şibli³⁵.
♥
- El-Cüneyd³⁶.
♥
- Es-Seriyy(-i's-Sakatî)³⁷.
♥
- Maruf el-Kerhî³⁸.
♥
- İmam Ali Rıza³⁹.

34 Ebü'l-Fazl: Ebü'l-Fazl Abdülvahid b. Abdülaziz b. El-Haris et-Temimî el-Bağdadi el-Hanbelî. Hicri 342 yılında Yemen'de doğmuştur. Hanbelî mezhebinde bulunduğu dönemin en fakihî idi. “*İtikadü'l-İmamî'l-Münebbel Ahmed ibni Hanbel*” adlı eseri vardır. Kâdı Ebu Ya'la dan rivayette bulundu. Hicri 410 yılında Bağdat'da vefat etmiştir.

35 Eş-Şibli: Ebubekir Delf b. Cafer b. Yunus eş-Şibli. Hicri 247 yılında Samarra'da doğmuştur. Maliki mezhebinde fakih ve arif birisiydi. Hicri 334 yılında Bağdat'da vefat etmiştir.

36 El-Cüneyd: El-Cüneyd b. Muhammed b. El-Cüneyd en-Nehavendî el-Bağdadi. Hicri 221 yılında Bağdat'da doğmuştur. “*Kitabü'l Kasdi İllallah*” ve “*Sıfatü'l Âkil*” eserlerindedir. Hicri 297 yılında Bağdat'da vefat etmiştir.

37 Es-Seriyy: es-Seriyy b. El-Muğallis es-Sakatî. Hicri 160 yılında Bağdat'da doğmuştur. Ehli Sünnet ve'l Cemaat'ın en büyük imamlarından. Onun hakkında Ebu Abdurrahman es-Sülemî der ki: “Tevhid ve hakikat ilimlerinden Bağdat'da bahseden ilk kişiydi. Tasavvuf'da ve İşaret ilminde Bağdat'ın imamıydı”. Hicri 251 yılında Bağdat'da vefat etmiştir.

38 Maruf: Ebu Mahfuz Maruf b. Feyruz el-Kerhî el-Bağdadi. Hicri 200 yılında Bağdat'da vefat etmiştir.

39 Ali Rıza: Ebü'l-Hasen Ali Rıza b. Musa el-Kazım b. Cafer es-Sadık b. Muhammed el-Bakır b. Ali b. El-Hüseyn el-Haşimî el-Alevî el-Medenî. Ehli Beyt imamların büyüklerinden. Hicri 148 yılında Medine'de doğmuştur.

- İmam Musa el-Kazım⁴⁰.
❖
- İmam Cafer-i Sadık⁴¹.
❖
- İmam Muhammed el-Bâkır⁴².
❖
- İmam Ali Zeynelabidin⁴³.

İmam Malik b. Enes'in zamanında daha gençlik yıllarında fetva vermeye başlamıştı. Hicri 203 yılında Bağdat'da vefat etmiştir.

40 Musa el-Kazım: Ebü'l-Hasen Musa el-Kazım b. Cafer es-Sadık b. Muhammed el-Bakır b. Ali b. El-Hüseyin el-Haşimî el-Alevî el-Medenî. Hicri 128 yılında Medine'de doğmuştur. Abdullah b. Dinar ve Abdülmelik b. Kudameden rivayetleri vardır. İbni Ebi Hatim onu: "Sika, Saduk, Müslümanların imamlarından bir imam" diye vasıflamıştır. Hicri 183 yılında Bağdat'da vefat etmiştir.

41 Cafer-i Sadık: Ebu Abdullah Cafer el-Sadık b. Muhammed el-Bakır b. Ali b. El-Hüseyin el-Haşimî el-Alevî el-Medenî. Hicri 80 yılında Medine'de doğmuştur. Annesinin soyu her iki taraftan da hazreti Ebubekir'e dayanıyor. Sahabeden bazılarını görmüştür. Yahya b. Said el-Ensari ve Ebu Hanife kendisinden rivayet etmişlerdir. Hicri 148 yılında Medine'de vefat etmiştir.

42 Muhammed el-Bâkır: Ebu Cafer Muhammed el-Bakır b. Ali b. El-Hüseyin el-Haşimî el-Alevî el-Medenî. Hicri 57 yılında Medine'de doğmuştur. Birçok sahabeden rivayet de bulunmuştur. Dedeleri Hazreti Hasan ve Hüseyin, Ebu Hureyre ve Said b. Müseyyeb rivayet aldığı kişilerdendir. Allâh onlardan razı olsun. Hicri 114 yılında Medine'de vefat etmiştir.

43 Ali Zeynelabidin: Ebü'l Hüseyin Ali b El-Hüseyin el-Haşimî el-Alevî el-Medenî. Hicri 38 yılında Medine'de doğmuştur. Lakabı çok secde ettiğinden dolayı "Seccâd" idi. İbni Uyeyne, İmam Zühri'den rivayetle diyor ki: "Kureyşin içinden Ali b Hüseyin'den daha faziletli birisini görmedim". Ebu Hüreyre, Müminlerin anneleri Hazreti Aişe, Hazreti Safiyye, amcası Hazreti Hasan, Abdullah b. Abbas ve Amr b. Osmandan (Allâh onlardan razı olsun) rivayette bulunmuştur. Hicri 95 yılında vefat etmiştir.

- İmam Hasan⁴⁴.

- Hazreti Ali⁴⁵, ve Hazreti Fatıma⁴⁶.

- Alemlerin Efendisi ﷺ.

44 Hasan: İmam Ebu Muhammed Hasan b. Ali b. Ebi Talib. Ebu Ahmed el-Askerî şunu zikretmiştir: “Efendimiz ﷺ onu Hasan diye isimlendirdi. Ebu Muhammed diye künyeledi. Daha önceden bu isim Cahiliyede bilinmezdi” Vefat sebebi de Hanımı Ca'de bintü'l-Eş'as b. Kays zehir içirmesindedir.

İmam Abdülhay el-Kettani burda İmam Ali Zeynelabidin'in amcası Hazreti Hasandan rivayet ettiğini ifade etse de Sahih olan görüş Tarikat senedini babası Hazreti Hüseyin'den rivayet ettiğiidir.

45 Emirü'l-Müminin Hazreti Ali b. Ebi Talib. Allâh ondan razı olsun.

46 Cennet ehlinin hanımefendisi Hazreti Fatımatü'z-Zehra. Salat ve Selam babasının ve kendisinin üzerine olsun.

